

Notă informativă
la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la modificarea și completarea
Regulamentului privind activitatea mandatarilor autorizați
în proprietatea intelectuală

În contextul implementării art.331 din *Acordul de Asociere RM – UE* și realizării Planului național de acțiuni pentru perioada 2017-2019 (pct.331), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1472 din 30.12.2016, în scopul preluării celor mai bune practici privind implementarea codurilor de conduită a mandatarului autorizat în statele UE prin aprobarea unui astfel de cod pentru mandatarii autorizați din Republica Moldova, Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelctuală (AGEPI) a inițiat elaborarea proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la modificarea și completarea Regulamentului privind activitatea mandatarilor autorizați în proprietatea intelectuală. Elaborarea proiectului dat a avut loc cu implicarea experților Proiectului UE EuropeAid/137467/DH/SER/MD „Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală”, care au prezentat informația relevantă privind sistemele și codurile de conduită aplicabile mandatarului autorizat în proprietatea industrială din diferite țări (Germania, Marea Britanie, țările Parteneriatului Estic) și, respectiv, unele sugestii și recomandări în procesul elaborării proiectului Codului de etică și conduită a mandatarilor autorizați din RM.

Caracterul complex și multisectorial al proprietății intelectuale (PI) impune crearea unei infrastructuri funcționale și eficiente a Sistemului național de PI, capabilă să faciliteze dobândirea protecției, activitățile de promovare și valorificare a creațiilor intelectuale.

Totodată, corpul de mandatar autorizați în domeniul PI este un element indispensabil al tuturor sistemelor naționale de proprietate intelectuală prin intermediul căruia, conform prevederilor art.2 al Convenției de la Paris pentru Protecția Proprietății Industriale la care Moldova este parte, se asigură reprezentarea persoanelor fizice și juridice în oficiile naționale. Spre deosebire de țările cu o experiență bogată în domeniul PI, activitatea mandatarilor autorizați din Republica Moldova este doar la începutul procesului de consolidare, ceea ce nu permite o reprezentare adecvată a intereselor mandatarilor autorizați, a poziției lor în problemele ce țin de domeniul PI, atât sub aspect metodologic, cât și normativ.

Cu referire la misiunea și statutul mandatarului autorizat în domeniul proprietății intelectuale, în virtutea prevederilor art.30 al Legii nr.114 din 03.07.2014 cu privire la Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelctuală (Legea nr.114/2014), în orice procedură stabilită de normele legilor speciale în domeniul proprietății intelectuale, reprezentarea persoanelor fizice sau juridice în fața AGEPI poate fi realizată prin intermediul unui mandatar autorizat în proprietatea intelectuală, iar în cazul persoanelor fizice sau juridice care nu au nici domiciliul, nici sediul principal, nici o întreprindere industrială ori comercială efectivă și funcțională în Republica Moldova, reprezentarea de către un mandatar autorizat în

fața AGEPI este obligatorie. Astfel, reprezentarea prin mandatar autorizat este facultativă pentru rezidenți și obligatorie pentru nonrezidenți.

La momentul actual activitatea profesională a acestor subiecți este reglementată de Regulamentul privind activitatea mandatarilor autorizați în proprietatea intelectuală, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 541 din 18 iulie 2011, în scopul executării prevederilor art. 31 alin. (4) al Legii nr. 161-XVI din 12 iulie 2007 privind protecția desenelor și modelelor industriale, art. 29 alin. (3) al Legii nr. 38-XVI din 29 februarie 2008 privind protecția mărcilor, art. 87 alin. (5) al Legii nr. 39-XVI din 29 februarie 2008 privind protecția soiurilor de plante, art. 86 alin. (5) al Legii nr. 50-XVI din 7 martie 2008 privind protecția invențiilor, art. 15 alin. (3) al Legii nr. 66-XVI din 27 martie 2008 privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate.

În scopul consolidării rolului mandatarilor autorizați și asigurării unei activități competente, mandatarii autorizați în domeniul proprietății intelectuale trebuie să dispună de un nivel înalt de etică profesională. Normele generale referitoare la obligațiile legate de conduită a mandatarului autorizat sunt stabilite la art.31 alin.(2) din Legea nr.114/2014, însă principii și reguli exhaustive privind conduita acestora nu sunt reglementate în mod expres.

Prin urmare, ținând cont de angajamentele RM în contextul Acordului de Asociere RM-UE și practica statelor europene aplicabilă regulilor de conduită a mandatarilor autorizați, se propune aprobarea printr-un act normativ guvernamental a unui Cod de etică și conduită al mandatarilor autorizați în proprietatea intelectuală, menit să reglementeze principiile fundamentale și regulile de conduită profesională obligatorii pentru mandatarul autorizat în proprietatea intelectuală atât în relațiile cu clienții, cu autoritățile naționale și internaționale, cu organizațiile nonguvernamentale, cât și în relațiile cu alți mandatar autorizați.

Conform proiectului Codului propus, în *capitolele I-II* sunt prescrise normele și principiile fundamentale de conduită, precum și misiunea mandatarului autorizat, care constă în datoria acestuia de a-și proteja clienții împotriva situațiilor în care drepturile acestora nu sunt respectate și de a le acorda asistență necesară în procesul de înțelegere a prevederilor legale, evitare și soluționare a conflictelor. Misiunea mandatarului autorizat se bazează pe următoarele principii fundamentale de conduită: independența, integritate morală, confidențialitate, competență, incompatibilități, conflictul de interese și modul de promovare onest al activității sale. Fiecare principiu fundamental de conduită se reflectă detaliat în secțiunile *capitolului II* din Cod.

Normele de conduită ce țin de relații cu clienții, angajarea și acceptarea angajării, fixarea onorariilor, interacțiunea cu clientul și renunțarea la angajament sunt propuse la *capitolul III*. Aceste norme se bazează pe libertatea mandatarului autorizat de accepta un anumit angajament oferit de client, precum și pe libertatea deplină la stabilirea onorariilor. Sub acest aspect, mandatarul își va informa clientul privitor la onorariu/onorariile și structura acestuia/acestora, iar valoarea însumată a onorariilor trebuie să fie echitabilă și justificată. De asemenea, mandatarul autorizat acționează doar atunci când este împuternicit de clientul său, în baza angajării făcute de client și acceptate de mandatar, își consultă clientul în

mod conștiincios și își informează cu diligență clientul cu privire la evoluția angajamentului care l-a acceptat, însă nu este în drept să accepte o propunere frauduloasă. Pentru fiecare angajare încredințată lui, mandatarul autorizat trebuie să păstreze un dosar care să ofere o imagine clară a activității pe care a efectuat-o, precum și la solicitarea clientului, să furnizeze copii fie extrase din dosarul angajamentului. În cazul în care mandatarul autorizat se află în imposibilitatea de a-și exercita atribuțiile, trebuie să se asigure că respectivul client se poate preocupa de sine stătător de cauza sa, fie poate contracta, în timp util, o altă persoană care să-i ofere asistența necesară, pentru a evita prejudicierea clientului. În *secțiunea 5 al capitolului III* se stabilește faptul că mandatarul autorizat nu poate renunța la un dosar în mod nejustificat înainte de termen dacă nu există motive întemeiate pentru a face acest lucru. Totuși, mandatarul autorizat este în drept să renunțe la angajamentul său în orice moment numai și doar cu condiția respectării unui termen rezonabil de preaviz, în așa fel încât clientul să se poată preocupa de sine stătător de cauza sa sau să poată angaja un alt mandatar autorizat.

Regulile de conduită referitoare la interacțiunea cu alți mandatar autorizați sunt propuse la *Capitolul IV* din proiect, potrivit cărora un mandatar autorizat nu va face referire la un alt mandatar autorizat în termeni nepoliticoși sau ofensatori, precum și nu va exercita sau favoriza discriminarea altor mandatar autorizați din motive de vârstă, sex, religie, opțiune politică, apartenență socială, etc. Colegialitatea impune relații bazate pe încredere, în interesul clientului, pentru a evita procesele inutile și orice comportament susceptibil să afecteze reputația profesiei și în nici un caz colegialitatea nu va fi temei pentru contradicția nerezonabilă cu interesele clienților. În același timp, mandatarul autorizat nu va intra în relație directă cu o persoană, cu privire la o anumită cauză, atunci când știe că această persoană este reprezentată sau asistată de un alt mandatar autorizat, exceptând cazul în care el are acordul colegului său.

Obligațiile privind respectarea regulilor de conduită aplicabile procedurilor pendinte la oficiul național de proprietate intelectuală, instanțe de judecată și oricare altă autoritate sunt stabilite la *Capitolul V*. Astfel, mandatarul autorizat este obligat să manifeste un comportament respectuos în fața AGEPI, instanțelor de judecată și altor autorități cu care interacționează în derularea angajamentului său. Aceste obligații însă nu limitează mandatarul autorizat să obiecteze împotriva acțiunilor autorităților sau să exercite alte drepturi procedurale. Totodată, se prescrie că mandatarul autorizat nu poate furniza, cu bună știință, date și informații evident false autorităților cu care interacționează în derularea angajamentului său.

Suplimentar aprobării Codului de etică și conduită al mandatarilor autorizați, proiectul nominalizat conține și unele amendamente la Regulamentul privind activitatea mandatarilor autorizați în proprietatea intelectuală, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.541 din 18.07.2011, operate urmare propunerilor experților UE și mandatarilor autorizați din Republica Moldova.

Prin urmare, ținând cont de solicitările mandatarilor autorizați, se propune abrogarea prevederilor referitoare la radierea din registru a mandatarilor autorizați în cazul în care lipsește informația despre activitatea lor în totalitate sau doar referitor la un/unele obiecte de proprietate intelectuală pe parcursul a 5 ani

consecutivi (pct.38-41 din Regulamentul prenotat), precum și excluderea a normelor tangențiale acestor prevederi (la pct.11 subpct.8), pct.42).

De asemenea, au fost revăzute unele termene legate de procesul de atestare și anume pentru:

- 1) anunțarea rezultatelor examenului de atestare;
- 2) contestarea hotărârii Comisiei de atestare și
- 3) examinarea cererilor pentru contestații,

prin majorarea justificată a acestora, având în vedere imposibilitatea executării în termenele actuale a acțiunilor enumerate, din cauză că sunt exagerat de reduse, fapt demonstrat prin practica aplicării acestora (la pct.23, 24 și 26 din Regulament).

În temeiul celor expuse, precum și ținând cont de de angajamentele RM în contextul Acordului de Asociere RM-UE, considerăm drept oportună promovarea prezentei inițiative prin adoptarea Codului de etică și conduită al mandatarilor autorizați în proprietatea intelectuală, precum și a altor completări și modificări propuse, care vor contribui la consolidarea rolului mandatarului autorizat din Republica Moldova. Totodată, reglementările respective nu necesită careva cheltuieli financiare sau de altă natură.

**Lilia Bolocan,
Director General
al Agenției de Stat pentru
Proprietatea Intelectuală**